

Моя перша їзда силою пари.

Народ вертав з богомілья, спішив на перегін до дому. Рів ся пільними стежками, битими шляхами. Люди плвли тай плвали як білі птаці з вірею, ві віця не було їм видно, ні початку.

Богомольці з нашого села Дрімайлова під проводом легенького Ядї Серденьки утїкли ще досьїта. Як почували від сливками у костельного Мацея, так рано по них і місце застигло. Нас сдох — мене й ді дуня — лїшили на подї з якимись нетверезима не приличниками з під Комарна, з котрих одан цілісеньку віч не давав побожним невістам заснути, виправляв таку галабурду, аж кусень стелї завалив ся і одна молодиця упала до комора в бочку з огірками.

Ми оба — в і дідуно — остались поміж чужими, як сирїтка в лісі, самі вертали в двійку і все оглядали ся назад, чи видно ще баню бляшану на церкві, чи вже далеко уйшли від чудотворного місця.

Дїдуно легеньким кроком, з вагом, ступав і все щось гуторив. То молитви відмовляв по дорозі, то співав з тиха „Всепїтої“, то подивляв красні полушїпки, царину на пни, стерні, косовицю і менї толкував:

— То женці, то!... Руки би їм сьвятили ся... Геть по-при землю з пашею вижали... Гідний газда, нема що казати — до колоса визбирав! Господь його не покарає за дар божий, хлібець насущний... А ся косовиця!... фї, фї, фї!... Не жаль і поглядїть... на цілім лузі не замїтиш „жидівської бороди...“ як виголено!... А перекося в колїно... Так потягнути козою, то але!... А там бач, бач! — яке красне імїнечко? То майно, то хлібець, то пстїха!...

Так їдучи, задержувались ми при каплицях, хрестах, іконах, виставлених при дорозі разом з пупкою, щоби було де метати офїровщину. Ми уклакали в таких місцях, змовили молитву, дїдуно кинув дудку двї до скарбони або на тарелець, покритий червоною товальнею і питав задріманого сторожа:

— Свати! чи йшла туди така а така кумпанія з Яцем Серденькою і з образом чудотворця Николая?

— Йшла, йшла?... Ще догоните, лиш прискорїть! — відповів сторож. — „В Тройци Бог Отець“ сьпївали...

— То они, певно они!... Не далеко впарили... Прискорити... гм, гм... по що прискорити, коли ми й так їх догонимо? Ходїмо сину?... Диви но, диви... Не наш то бучистий їде в череду? сюди заблудив? Ёй ні! Наш не мав одного рога. А точнїсенько такий самий.

Їде дїдуно, гуторить на передї і собі сам відповїдає таким голосом, немов їх дїсно два зїшло ся. Я дрібку із ваду споглядаю на бесажку, жду хвилї, коли отворить ся і я буду мїг оглядати всі чуда, які в нїй мїстили ся.

Дїдуно накупив чимало хорошеньких гостїнців на відпуствїм базарчику, памятав о кождїм дома і кождому віс щось на памятку. Для лошака річняка двїночок, для коси і рїзача два „трембовецькі“ каменї, для Февроньки й Федька двї „спинки з ляльками“; дальше мамуни червоний пояс і хрестик, бабунї чорну обручку від гїстцю, оберту до риз чудотворної ікони, і дротарський чепчик; татови люльку з предивецькою накривкою і бляшаним цїбухом. До церкви купив образ Пречистої Дїви болесної, котрий мав висїти в „бабїнци“ разом з вінчиком цокїйної Марусї...

— Варївно, сину, варївно, бо камїне твердше від нашого грїшного тіла! — упоминав мене дїдуно за кождим разом, кїлько я пошпортнув ся і добре затяв босою ногою о кремїнь.

Та де менї було й варувати ся? В моїй дитинячїй уяві раз-у-раз стояв образ Пречистої Дїви схований в бесажї. Серце Пречистої Дїви проште сїмома мєчами, з очей так живїсїнько спадали слези на мертву плоть Спасителя, обвідка гарна з зубчастого золотого паперу, рїзноцьвітні кривульки і мережки окружали сей сумний вид, що пройшов мою дитинячу душу.

Та я не знаю, чому я пригадав собі нашу новїсїньку хатину — ту смиренньку хатину — як поставили її перед роком, і на сю хвилю, як мати держала на колїнах мертву Марусю, цілувала її чорні кучерї і, прощаючись з нею, ронила тихї слези на її студене личко... „До побаченя моя зазулько щєбітко! — шептала мама, з тиха затискаючи уста, — до побаченя там у... Бога!...“

Серед того задумана, я знов сильно пошпортнув ся о камїнь, аж засичав з болю...

— Болять ноги, сину? — спитав дїдуно.
— Не тїлько болять, але й кров тече. Ноготь вшкочив з великого пальця, а пїяту прогородив на скло там при тїй коршмі, де в кропивї сварив ся вїйт сам з собою...

— Не треба-ж бути цікавим! Яке тобі діло уже від тепер з пнями начальниками і громадськими князями? Хотів бачити дурницю, тай маєш! Тїлько де собаки гризуть ся а пїяці сварять ся, утїкай, не див ся!...

— Але ж мене ноги болять, не очі.
— Очі всею пильнують, а найпаче нїг...
Я став пхїнькати, обїцювати дїдусеви, що впалу на дорозі і дальше не їду й кроком, то він зачав мене гладити, тихомирити й потїшати рїзними обїцянками.

— Потерпи ще дрібку — говорив. — Тїлько тїй кусник до Хирова, а там будемо могли й ходаки повзувати. Наш сбіг скїнчить ся — нехай буде Богу невимївно, — так ми можемо собі і поїхати — знаєш чим? колїєю!... Треба спробувати... Господь знає, чи мене старого туди другий раз ноги понесуть, прове земо ся.

— Ах, я вже й коровами їхав би, щоби тїлько раз їже сїдїти на возї...

— Цїть хлопче, не кажи так, бо не годить ся! Наш коваль нехай собі возить здоров снопи коровами, а ми поженемо вітром. Повїдають, що з Хирова до Кренберку колїя їде всего три години. Як їмїне піде з голудя на пашу, ми вже будемо дома, а наші дєсь аж змерком прилїзуть... Хї, хї, хї, тож то буде втїха!

І дїдуно сьміяв ся сердечно з того, що випередимо наших дрімайлівських богомольців, котрі лїпили нас з чужими, нетверезими неприличниками на подї у костельного Мацея.

II.

Підїшли ми до залїзничого двірця, глядїмо через плїт — диво! Суває ся великанський котлище то в зад, то в перед, поєвистує, постогнує, паркою що хвиля жбухає, вози дєсь таки наче самї від себе чїпають ся сего залїзничого потвора з огнем і димом... Господи! забув я о болю нїг, забув о спразі, яка мене безнастанно палила цілу дорогу... Дивлю ся, не надивлюсь тїй гаспедьскїй видумцї і не маю нїякого страху перед нею... А чудні рїчи розказував менї о нїй писар Ганкевич, а ще чуднїйші парубок Федько і я нераз в душі представляв собі такого чорнїя як сей, що стояв при кїтлі, щїрив до мене білі зуби, пускав бїчними рурами горячу пару, сичав, горюїв ся... Я його не бояв ся! Впрочїм я мав на шїї сьвятих хрестик і в бесажї була Пречиста Дїва болесна...

Стоїмо, глядїмо, аж ту й люди пустили ся до двірця — їдуть, їдуть возами, бричками, повозами, а жиди з клунками, бєтами, пудлами всюди пхають ся перші, всюди передом, самому генералови не вступлять ся... Ідемо й ми, а поперед нас якась жидівчище тїлько насилала на себе торбїн, клунків, кошків, мало не надсадить ся, і не видати її з під сего краму... як купак сьмітнику суне ся землею, суне... Як же прийшло ся їти в дверї, всадила ся боком. Тельбухи сперли ся в одвїрки, она на порозї нї в зад, нї в перед не ворухне ся.

Пхїнув дїдуно жидівку до середини і сам зїмною входить, крисаню з голови — і нєзьким повлоном привитав усїх наче правовірних у церкві.

Зареготали ся багрїї, обступили нас, обертють нами як Гаманами, хапають пальцями за дїдуновї космики на голові, допитують ся, де так хорошенько голови під чуб голять, чи не на Кальварїї?

Дїдуно ще по старосьвїтськи бритвав голову геть аж під причолок, а жидки взяли собі се на ум і сьміють ся й щїпають... Я держу капелюшину в рудї і сам не знаю, котрому з них шпурнути в очі, а з лютї мало не спавлю ся...

На наше щастє находив ся сьвятик — старенький, худий як скипочка, а рухливий, здає ся кожда кісточка в нїм рушає ся. Як нинї бачу його дитинне, гладоньке лице, його пронизливі очі, котрі з під сивих бров сьвітїли як два яркі углики, і всюди глипали, все бачили, нїчо не пропустили мимо.
(Конець буде).

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П.-н.
(Дальше).

А тепер лишаєть ся ще менї звернути ся малим словечком до панів цареславних батюшків. Скажіть, будьте ласкаві, цареславні батюшки, яку ціль, який business маєте ви в тїм, що втискаєте ся так нахабно між наших бідних поселєнців в Америці? Чом так плохо між нашим народом за морем подвизаєте ся? Та-ж у своїм „отечествї“, Росїї, ви маєте тїльки а тїльки роботи, бо е там мїліони самих музулман голєвно навкола Кавказу, е буддиста в Туркестанї,

фетишисти в північних тундрах і всякі инші язичники — чому-ж ви не їдете тамтих одареславлювати? Або чом ви не з'уживаєте своєї мїсіонарської ревности на навертанє назад до цареславїя сїх безчисленних сектантів, що потворились на лонї вашої церкви в Росїї, лише пхаєте ся зовсїм непрошено між наш народ в Америці? Може ви хочете відбити собі на нашїм народї за океаном сїї страти, які ваша церков потерпїла дома через раскол?...
Чи можна сказати, що ви мїсіонаруєте між нашими поселєнцями в Новїм Сьвїтї, Америці, Христа ради? Нї, задля Христа ви нашо-

го брата тут не навертаєте хочби вже тому, бо сїсно-бї, якими ви у своїм мїсіонарствї послугуєте ся, дуже далекі від Христової моралї, так як сїсно-бї, мерзенні в найновїйшїм значїню сего слова (пригадаю Вам лише Говк Рон, Па., Дєслодж, Мо., Детройт, Міч., про що були в своїм часї дописи у Свободї) і такими мєтодами навертаня мусить бридити ся всяка людина, що має бодай крихїтку морального почуваня в собі: — Ёй любите прим. вишукувати собі між нашим народом найпідлїйшого сорта індивїдуїв (їме на загально звістні), що за миску сочевидї готовї б плювати й на свою рїднїсеньку матір і берете їх у свої найми та й сї вашї наганячі як справдїшні чортівськї виплодки цькують брата на брата, висєять распру між спокїйний народ, нераз навіть між членів одної і тої самої родини, затрокують нашому простолюднїновї розум і серце, деморалїзують його справдї бїсовским способом. Взяти лишє в буки прим. сїю брудну митку що зовєть ся „Поступ-ом“ (що за ірєвїя!), то чоловіка бере до сада, правдивє обридженє на сїю моральну гниль, що аж кашить нею на сторїнках сїї шматка; та проте такий „Поступ“ стоїть у вашїй службї, він є средством агїтаційним у вашїм мїсіонарствї. Чи ваша робота в Америці не доказує, що ви держите ся в практиці сего грїшного девїза: „дїль осьвачує средства“, якого винахід ви, як звістно, причїпляєте Сьвїтам, хоч нїхто ще до тепер кажу се іррагентесї — не доказав сего документними історичними фактами? Ну, і те все мало б бути Христа ради?..

Або чи ви, цареславні панове, шїраючи свою віру, між нашим народом в Америці, робите се дїйстно для ідеї або в тїм глибокїм переконаню, що ваша церков є бїльше правдива чим церков католицька? Милив би ся сей, хто б так думав. Та-ж ви, цареславні батюшки, рекрутуєте ся понайбїльше із пєсаломцїків, дячків, що звичайно цонкохали лишє пїсьмонсом, що набрались трохи механїчних, обрядових практик, а про якусь глибоше розумїне науки Христової або про якісь виспї у них мотиви, нема що навіть говорити. Чи не загально відома се рїч, що цареславні батюшки не в силї навіть поборювати „Заблуждених“ сектантів мужиків, так малї у них засоби богословського знаня... Ось такий батїшка Ольшевський, що готовий змінити свою віру в буквальнїм значїню так, як хамелеон мїняє свою фарбу, вербує дячків до цареславного семїнаря в Мінеаполїс, Мінн. (є в мене на се докази), де бїльше „заслуженї“ для цареславїя

мають приниматись безплатно, а менше заслуженї приймають ся за оплату \$7.00 мїсячно і обїцює їм, що за кїлька лишє мїсяців вони вїйдуть в багїюшки — чи одже такі „службї божї“ і в таким підготованєм будуть подвизати ся дїйстно Христа ради за цареславїєм? Чи з такого матерїалу не витресують ся лишє мїсіонарї темноти, рабства, падлюцтва і т.д? Нї, коли ви, цареславні панове, змагаетесь, не перебарягучи в средствах, перетягнути нашого брата до своєї отарї, то дїлаєте се не за дїячого вїньшого а лишє хдїба ради, за дїя своїх особистих вигод, на те, щоб вказати перед своїми властїями на „успїх“, вашої мїсії, щоб в сей спосіб сїпалїсь на вас бїльшї пєсобїя, а може ще й звїзди, цяцьки на груди...

А що являєть ся вже прямо непонятною рїчю, то се, що архїерей Платон не лиш потуряє такий дїявольськїй роботї підвладно собі духовенства, але й сам публїчно нападає, очернює свого брата по чїну Прєсєсь-ного Ортинського так, наче-б наш Владика ввїйшов в його, а не у свою кошару... Нї, Ваше Прєсєсь-ство, єпископє алеутський і півн. американський, Прєсєсь-ний Ортинський гїдєть ся безмєжно такими крутарськими дорогами, якими Ви ходите тай до Вас не пхаєть ся; а навпаки ви вдїраєте ся сїломиць до нас (пригадайте собі лишє Детройт, Міч!) і разом з сьвоє нїшою Собратїєку сїєте зерно плєвелєй між наш бідний і темний народ.

І чи мислите, шан. читачї, що цареславні панове „соромлять ся, вїтворюючи гїдотї? Нї, нема їм сорому, не червонїють ся тай не тямлять уже, що соромитись“ (Єрем. 6, 15) — Бодай-же вам, цареславні панове, за ту всю соромницьку роботу між нашим народом в Америці, не було нї дна, нї накривки на сїм божїм сьвїтї.

(Дальше буде.)

Важне для церковей!

Сїм подаю до загальної вїдомости, що від пів року перебуваю в Америці як арт. рїзбяр, спеціалїст у всяких церковних роботах рїзбярско-поволатарських. Образований в перворядних артистичних закладах та школах європейських, бувшии управитель в „Товариствї для розвитку рускої штукї“ у Львовї, приймаю всякі роботи церковнї, як іконостаси, вїтарї, проповідальницї, вїявотї, бальдахми і пр.

Тєшер виконую іконостас для церквї в Butler, Pa. Pierce Ave.
Поручаю ся ласкавії пам'ятї а глибоким поважанєм
Іван Луговян
Box 89
BUTTLER, PA.

КАЛЕНДАРІ

на рік 1908,
виданї Р. Н. Союзом
Цїна книгарська для нечлєнів вносить 35 цнт.
Адресуйте:
R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Проекти на голову Х-у конвенцію Р. Н. Союзу,

1. Проект відд. 121 з Трентон, Н. Дж.

кстра має відбутися на днях 7, 8, 9 і 10-го липня сего року, в Philadelphia Pa. Ми, члени Братц. Іоана Кр., від Р. Н. Союзу 121 Trenton N. J. ухвалилимо подати слідуєчі проекти: та просим П. П. Делегатів взяти се під розвагу: 1) щоб Руский Н. Союз виплачував і на дальше посмертно 1000 долларів з розметом, як до сего часу; 2) щоб головні Урядники і на будуче остали. 3) Щоб Руский Н. Союз видавав если можливо орган Р. Н. Союзу „Свободу“ в рускій, як також і словенській, длатого, понеже в Р. Н. Союзі суть попри Русинів і Словаки, які зі „Свободи“ можуть дуже не много користати, позаяк не розуміють по руски, тому Словаки жадають газету в своїй бесіді. Через тоє, що они не мають газети не мають они охоти приступати до Р. Н. Союзу. Отже ми подаємо проект, щоб газета „Свобода“ видавала ся для Русинів по руски, а для Словаків по словенски. Після того П. П. секретарі місцевих відділів малиб зробити спис з своїх членів, котрі жадають руску газету а котрі словенську. Сей спис малиб заслати на руки Головного рекордового Секретара Р. Н. Союзу, а щоби Гол. рекордовий Секретар сам той спис і адресар тих членів подав до редакції „Свободи“. 4) Рівнож будоб порадне, щоб Р. Н. Союз зреорганізовав відділи дітей на молодечі відділи Братцв чи товариств; кождий молодечий відділ мав би свое число і нависко. Після того має бути постановлено від кілько літ можна приймати до Р. Н. Союзу. Після того також постановило ся місячне і посмертне. 5) Щоб Головна конвенція Р. Н. Союзу відбувалася що 2 роки, як і до сего часу. 6) Щоб Р. Н. Союз приймав нових членів від 16 до 45 літ; в той спосіб Р. Н. Союз зможе більше скористати і взроста. 7) Щоб Іх Пресвященство, С. С. Ортинський були присутні на Головній конвенції Р. Н. Союзу в Philadelphia Pa. П. П. Делегатам, як також і Головним урядникам Р. Н. Союзу желаєм доброго успіху, та щоб взяли під розвагу ті точки, висше подані. Гадаємо, що если ті точки будуть ухвалені, то Р. Н. Союз в слідуєчих двох роках підросте о друге тільки, як до сего часу.

S. Wabely председатель
J. Hudak каспер
Ів. Паславский секретар
G. Zurko організатор.

нам Р. Н. Союзу, щоби не забули, що конвенція за плечима.

Я собі прагадю, як перед ІХ. головою Конвенцією, члени показали велике заінтересоване що до реорганізації Союзу; ну і бачите, поставили на своїм, поставили на добрім фундаменті Р. Н. Союз.

Добрий господар, чи то бізнесмен, хочба на як добрім становищі поставив свій завід, все еше старає ся его поправити і до ще ліпшого стану привести.

Так само і Ви, панове делегати, не спускайте ся, що Р. Н. Союз вже стоїть цілком добре, то і нема потреби де о чім подумати або написати. От хоч би і то: не согрішив тяжко др. Сіменович пишучи „во время оно, що Союз чи не міг би ся ліпше розвивати, если би приймав в члени і старших людей, що повисше 40 літ. Я знаю, і нікто тому не заперечать, що суть люди, котрі мають повисше 40 літ, а суть здоровіші від людей, котрі заледво покінчили 30 років. Правда, то суть лише вітки, але взявши річ під розвагу серйозно, то оно такой не дуже би зле виходило. На приклад: маса людей приходить з краю і в старших роках, а маєє знати, що чоловік з кепским здоровлем та в старшим віку до Америки не пускає ся. А часом такий Грць або Кирпю хотів би ся записати до Союзу і стати ся членом на кілька років а потім повертати до краю. А повернувши до краю, очевидно перестает бути членом. Я думаю, що каса Союзу не стратила би на таким члені нічого.

Правда, що приймаючи члена понад 40 літ, треба спеціально узнати, чи можна прийняти его, чи ні. Тут би ся бимагало троха більше уміссти і праці від місцевих урядів Р. Н. Союзу.

Також уважав бим за конечне тут піднести, що параграф 24 статутів Р. Н. Союзу пише, що відділ, хоч би складав ся з висше як 150 членів, не має права тільки до 3-ох голосів. Чому то так, то я не знаю. Як би, припустім, відділ зорганізував ся і мав 300 або і більше членів, чи і в такім разі не мав би лиш 3 голоси? Я то уважаю за річ невдоволяючу і маючу підлягти зміні. Ми, яко нарід вільний і свободний повинісьмо тримати ся рівности в автономії і самоуправі.

На слідуєчій Конвенції усім головним урядникам і усім делегатам желаю як найкрасшого успіха.

Демко Хомин.

з під ярма польської шляхти, а тепер притьмом лізуть у друге в Російске, царславне; ридають і гордають за царем батюшкою. Тими горлачами суть деякі п. члені, ба навіть і урядники місцевих відділів Хтсб не вірав; то я наведу фактами.

Одже звертаю на се увагу відділів, та раджу що коли вибарають делегата на конвенцію, то нехай уважають. Если знають о таких, щоби їх не вибарали за Делег., а если котрий уже був вибраний, нехай его перевендують, бо тут не іде о сварню але о роботу для добра народу, бо нам треба старати ся так о добро Р. Н. С. як і Братцв. Стараймо ся отже щоби все вийшло для добра загалу а не російських агентів і процах архирунів, котрим добро на родне солюку в очах.

Павло Прешляк гл. від 91

Дописи.

Вест Сенежа Н. Й.

У Свободі зі всіх усюдів пишуть люди, лиш о нашій Вест Сенежі ані рущ. І тому я рішив ся написати дещо про наших Русинів. Тут нас, Русинів Українців есть досить, але між нами есть дуже много таких, що якби ему сказав на улици що він Русин, то готов чоловіка і ножом заколоти. От, на примір, я приходжу до одного Русина, знаного еше зі старого краю. Приходжу до его гавзу, тай поздоровляю его рідною мовсю, а він як невріже „nawieki wieków amen“. Патаюсь, брате чи ти забув по руски відповідати, як тебе мата навчила?... Кажу ему, Михайло, вступиць до Р. Н. Союзу, а він каже: ja wolę wstąpić do Polskich Ułanów bo mają swój mundur“. (Але він не вступив ні до Р. Н. Союзу, ні до польских уланів). Було то дня 2 вересня, м. р. Пішов наш спольщиний Русин до роботи, одну годину робив вийшов на двір, переходив через треку, де машиніст шибубав вози. Коли переходив остатну релю, колесо перейшло ему через пальці в правій нозі. Забрали его до шпитала. Пів року лежав в шпитали, і то велике щасте, що ему ноги не відняли. Прошу вас любезні Братя, не цурайтесь своєї рідної мови, своєї неньки України, бо хто своєї мови цураєсь, того Бог тяжко карає. Возьмім Поляка, чи він буде до нас говорив по руски?.. З Галичини Поляки вмійють читати писати і говорити по руски, та чому ніодин до нас не заговорить нашим язиком? Бо він своєї мови не цураєсь!... Горнім ся братя до руских бр. і Р. Н. Союзу, всі, як один муж, і вступайте в члени Р. Н. Союзу. Лучім ся братя, бо влучности сила. Далі братя, нум ділати, поки еше

путь пред нами, щоби сьвіту показати, що ми есьмо Русинами!...

І. Шуль

Winnipeg, Man. Canada.

Канадські краєві вибори суть недалеко, отже партії як ліберальні так консервативні організують ся, щоби були готовими, як прийде час до битви. Дуже мені то давно, що знайшло ся багато таких Русинів, що заходять на консервативні мітинги і послушавши консервативного балаканя, виходять і кричать, що консервативна партія есть найприхильніша партія для Русинів, а ліберальна, то вічного не варта! Се може сказати тільки такий, що дальше не видигь поза свого носа, такий що сам для себе думати і розріжнити не годен, для котрого другі думають.

Був тут, в Вінніпегу, тому пару часів консервативнай мітинг, на котрім було споре число Русинів. Консервативні руколизи говорили тільки, щоби то все в міх не забрав той брехні. П. Rutland говорив, що Русини повинні триматись косервативної партії, бо тая (Консервативна) партія так іх (Русинів) береже як жадна цыта партія. Радби я знати в який спосіб, де і коли, трудились, консерватисти щоби що доброго зробити для Русинів. Русинів прозивати і назвати іх яко найнепотрібнішими з всіх народногий в краю, се добродійство? Еслиби ліберали були не протестували пару літ тому назад, коли консервативна партія внесла до легіслятури акт, котрий відняв би Русинам право горожаньства, то в якім положеню булиби тепер Русина? Булиби так, як той малий пес, що дивив ся як великий пес мясо з кости дер, а він тільки сляну ликав! Консерватисти суть приемни підчас виборів, тогда коли потребують голосів, але по годосованю, то вже инший час! Давно мені також що пан Стефанік, знаючи дуже добре, — бо надіюсь, що ріжні часописи читає, та має ліпшу нагоду придиватись з близька учинкам обох сторін „агітує проти лібералів. Правда, чоловік має право і волю робити, як ему подобаєсь, але я думаю, що ліпше помогчи тим, котрі нам помагють.

Вільшість канадійських Русинів не знають, що то ліберал, а що консерватист і не знає, що за дверми діє ся отже надіють ся правди від тих, котрі тільки говорять про правду.

Жаль, що патріоти сплять як сонце гріє та аж тогда будять ся, як зачне дощ іти. Се не тільки роблять „патріоти“ але майже всі Русини. Можем пізнати, як Манітобский говермент консервативний обходить ся з людьми в тих дистриктах, де заперечено продавати напої алькоголічні. Темперейна фракція пе-

ремогла і в провінціяльній легіслятурі: внесений акт заказаія продажи алькоголічних напитоків зівстав по твердженій. Інакше не могло бути, бо сего більшість мешканців хотіла Се не сподобалось провінціяльному урядови. Та що зробити, аби людий звернути проти сего, чо люди самі хотіли. Щоби людий змусити, аби просили уряд, аби сей акт знесли, заходять они (уряд) в такий спосіб: вислали з лайсененс департамент „спортерів“, котрі стоять на дорові по границях (дистриктів, де продане) напитоку заборонено і контролюють кожду особу входячу в заборонений дистрикт та знайдені напитки конфіскують. Така робота людям змерзати ся і зачнуть кричати за знесенем сего акту. Але люди не суть такі дурні, як уряд думає. Люди роботу підлу конфіскації знесуть, але акт буде жити і уряд буде змушений так заповіді акта виповняти як написано і угожде но.

Добре Русин робив, котрий іхав з Вінніпегу до дому і мав при собі „Сивуху“. Поза границею міста затримав его сей „детектив“, і побачавши, що Русин має напиток, хотів сконфіскувати. Русин як мав палюгу в руках, так посунув „смотера“ по голові а „смотер“ узрівши що Русин не жартує, в ноги. За се вічо его не спіткає, бо він був в праві: акт не заперечує нікому напиток мати, тільки не можна публично продавати.

Консервативний уряд не есть приятелем Унії Тьєрєзости і хотів би тую Унію знищити. Але як всі так будуть робити, як той Русин в Kildonan, то ім се не вдасть ся.

Консерватисти в очи сьвітять, а з заду шкуру дуть.

П. Лазарович.

Видумана пом.

В числі 15 ій „Поступа“ е поміщена злосна брехня під заголовком „Бьскупъ їде до краю“. Автор сеї дописи безпідставно набрехав, неначеб нам духовний Отець, якого на нашу просьбу надав нам Пресвященний Епископ до Plymouth, Pa. пустив на парафіяльнім мітингу поголоску, буцім то Іх Пресвященство їдуть до краю, та що хочуть випросити в Римі повні права над сьвященниками, та хочуть позивати айрипских біскупів, аби сі цопирали его в суспендованю і еке комунікованю ворожих ему сьвященників. Рівнож він хоче упросити угорских епископів, аби ті повідкликували до краю всіх своїх духовників, котрі не їдуть Владиці на руку і т. д. Ми куратори церковні, прочитавши в „Поступі“ сю безличну брехню, по короткій нараді постановили запротестувати проти тих безглузних клевет,

Лікарі вірять в него

По шпиталах і в приватній практиці, в Америці і заграницею, визначні лікарі уживають

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру

ли средство на Руматизм, Гостець, Невралгію, Болі грудній і члени.

„Я жинвав Дра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Совістю могу сказати, що сей лік втираий приносил значну поделку в мускулярних руматизмі, гістці і невралгій.“

J. M. Thompson, M. D.
365 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготований під надзором лікарів згідно з остриім німецьким законом.
У ескі аптеках по 25 і 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

які розсіяв безіменний (безхарактерний) автор і засилаючи рівночасно сеї протест до редактора „Поступа“ домагаємо ся рішучо від него виявленя імени дотичного дописувателя, щоби з ним, коли він належить до парохій в Plymouth, належить розправити ся. Если же редакція сего не зробить, то будемо домагати ся правною дорогою сатисфакції від гаспадіна редактора дотичної часописи, який пускає в сьвіт такі безглузді і вітром підшиті елюкубрації, щоби туманити людий.

Що до особи нашого духовного отця, то хоч недовго його знаємо, мусимо виразити йому повне признане яко рівному та правдивому тружденнику ви на церковнім полі, та і желаємо, щоб кожда парохія на американській землі могла потішити ся таким сьвященняксм, якого ми маємо.

Дано в Plymouth, дня 17-го мая 1908.

Савка Фрамель пр. церк.
Николай Госляк,
Андрій Клюк
Михайл Лешка
Миколай Боренский
Томко Намісняк
Яків Грубяр
Йосиф Фавур
Тимко Пристац
Андрей Боївка

СИЛА З ДИ.

Усі ми мусимо їсти, щоби заховати нашу силу, однак з того не виходить, що коли ми більше їмо, то тим сильніші будемо. Се залежить в далеко більшій часті від того, „що“ ми їмо, як від сього, „кілько“ їмо. Трохи поживної а смачної поживи зробить далеко більше, як велика скількість безвартісного корму. Однак суть случаи, що жолудок не хоче приймати тільки поживи, кілько потрібно для удержаня сили або й зовсім не хоче приймати нічого і тоді надійшов слушний час уживати Трінера Американского Еліксіру Гіркого Вина, аєб приневодять жолудок не лиш до збільшеня праці, але воно і спрічить его силу до продовжуваня свої праці. Уживайте сього ліку через короткий час, а Ваш систем травлена стане ся досить сильним і зможе стратити кожду поживу, та замінити ся на чисту кров, яка набуту силу з поживи рознесе скоро по всіх частях тіла. Трінера Американский Еліксір Гіркого Вина повинно ся уживати у всіх тих недугах, в яких головними об'явами з'являють ся утрата апетиту і ослаблене тіла.

По всіх друторгах. **H 85**

Jos. Triner
616—622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

ходить йому о его особисті цілі. Чи се по християнські заводити бятку в церкві, про яку згадав Шепелюк у єпископа Гобана. Вп всі не оглядаєтесь ані на віру ані на церков, коли хочете свого допняти. Ваші сторонники Скрентонські говорять, що передув на царствіє разом з Яцковпчом, колиб він мав вийти зі Скрентон. Отже о що Вам ходити? Чи о віру, о церков, чи о особу о. Яцковича?

Хтож є отче Яцкович фарисеєм, паршивою вівцею? Чи ті, котрі домагають ся, щоби церков була святинею Бога, чи ті котрі роблять з церкви дім торгівлі? Непрадою дальше є, як мають з „А. Р. Вістнику“, „Правді“, а навіть в Унгарській „Науці“, що преосв. єпископ хоче позбутись о. Яцковича та без ніякої причини хоче перенести єго зі Скрентон. Що до перенесення то нарід зі Скрентон відносив ся кілька разів до Преосвященного з просьбою о се, а Преосвященный успокоював нарід і о скільки міг нахликував до згоди, щоби не робити в парохії роздору. Коли однак нарід оставав при своїм та подавши причину, що з о. Яцковичем та з приверженцями єго, котрі усе роблять в підлий спосіб та тайно, до згоди не може прийти — Преосвященный рішив єго перенести зі Скрентон. Отже зробив се на просьбу народа а не з якоїсь там вищої причини.

На кінець скажем еще кілька слів тим кураторам церковним, котрі ніби з любови до о. Яцковича розпинають ся за него, щоби не тягнули нас за язык та не викликали вовка з ліса, бо о роботі вашій може довідатись щирий та добрий, но вамп заслплений угорський нарід а що тоді буде?

О. Яцковичу ходити о парохію, бо не скоро знайшовби подібну скрентонській, де він є самодержавцем та деспотом, де все клонить голову перед ним а він господарює так як хоче і не питавши нікого. Чи не ганьба та встид, щоби куратори незнали о своїм мастку. Щоби не знали кілько довгу має себе церков а кілько коштів ємебльоване фари. Чи знав хто які грати купував о. Яцкович а за котрі папував о. Яцкович а за котрі парохія мусить платити? Певно що на другій парохії тогоб не знайшов та має за ним плакати а прсвеледна пані мліти та дерти собі волося, як діялось се коли отримав від Преосвященного відомість, щоби вивозив ся зі Скрентон. Чи плакали за церквою?! Певно що ні, а лиш за тим, що жаль кидати скрентонські долари, котрі так обильно сипались до кишені.

Не можем промовчати еще і цахторови Мг. уцикови, що ємні єго заходи приліпляти Рикалам назву „хрунь“. Цілий сь о сім знає, для кого ся на звотворена отже нехай цахторови своїх, бо щоби дувся як жаго не діпне того, як не діпного, що не міг по слупі в ночі гизти до хати, коли госпо, замкнула двері, наколи він вертав дово з готелю. Ваш рпш Павлусь справне сь добре, бо як вввірка рапав ся на стовп а з відти на вікно, а ви бідака мусіли ночувати під плотом. Чи ви за се може на чарку здітсь, що як пишете, готовісьте за ню і душу дати а она вам таких непрятностей наробила... Працайте Мг. редактор разом з „Правдою“ та вашими товаришами, а колись ми поговорим еще більше.

Українець.

Під теперішну хвилю.

(Допись з Канади.)

Від часу коли почали наші люди замешкувати в границях просторої Канади — не відбулось ані одно віче, аві одна ширша

нарада, на котрій би обговорено як слід наше положене на переселеню.

Правда, були підношені гадки заложена національної організації так в „Свободі“ як в К. Ф. Однак на жаль, липилось се лиш мрією одиниць. Чи так має на дальше бути покаже мабуть найблишній час. Як відомо, в короткім часі маюгь відбути ся домініальні вибори.

В кожній державі всі нації в час виборів старають ся собі щось здобути на поли політичнім. Одже мимо волі насуваєсь питає — чи ми, переселенці України, котрі віддають понад 90 тисяч голосів при сих виборах, що в декотрих околицях майже нашими голосами виходять, чи ми за свої голоси не маємо нічого осягнути, чи ми маємо віддати свої голоси неждобувши собі жадних прав?

До тепер, як відомо, при всяких виборах, які би они небули, чи то провінціо-нальні, чи домініальні — користали з наших голосів одиниці. Один „пан“ показуючи свої золоті гузики, страшив наших фермерів, що ім відбере фарми, коли не дадуть голосів на нашого „пана ліберала“.

Страшенем присилував наших темних людей давати голоси там, де казав — за се народови неволя — а собі наповняв кишені долариками за услуги агітаційні. Другий „пан“ знова іздав і обіцював грушки на вербах — хваляв „пана“ бо каже „пан“ нам дав українську школу — та семинар учительський (так як би нам се не належало ся).

В кожнім дистрикті (повіті) політичнім є кількох агітаторів одноі і другої партії, чи то жидки, чи поляки, чи то таки наші.

І они наповняють кишені долариками. А що народ користає з того?... Нічо. Правда в час виборів наші люди дізнають поваги бо пан посол а зглядно кандидат на посла не боїть ся „галішенської“ руки і взнак братерства та рівности подастє ласкаво свою „білу ручку“ а крім сего потракує навіть і пахнючим цагаром.

Нежадує і „кейків“ та батлів“ а опісля і кричить в парламенті „галішен“ і як „галішен“ худоба „галішенська“ еміграція непожадана — бо звичайно при виборах має нагоду подивити ся, як „галішен“ попиють ся дарами виборчими пана посла, а потім має і готову бесіду до парламенту...

І мабуть нема людьми, котра би заперечила, що так виглядає образ агітації перед виборами. Такі вибори се чиста деморалізація. Наш мало свідомий сваток, котрий тільки чував в краю про хрунів — і сего вистерігав ся, на вільній землі та при вільних виборах, приучує ся хрунівства. І яка нам з сего користь, що десятки агі-

таторів наповнює кишені долариками, що нам з того, що сваток наш темний приманений стаском руки чи то цагаром, чи то цивом дасть на сего, або на того посла голос.

Так як винні нації тут в Канаді при виборах користають так і ми мусимо користа-ти, коли хочемо мати значіне яко горожани сеї держави. Ми повинні нашим „панам“ заявити при сих виборах, що нехочемо ані цагар, ані пива, лям концесий, котрі нам належатє ся правдо на підставі автономії. Коли ми глянемо на шодинки провінції, то ми нич намаємо. В провінції Манітобі маємо правду українсько-англійські школи по фармах, маємо український семинар учительський. Однак всім відомо з Кан. Фар. що польські машинки політичні хочуть сеї наш здобуток замінити на польську „twierdzu“. Однак і крім сего на ша українська школа потребує еще много поправи. А позатим кілько нам бракує всего. Ми до сего часу не маємо для нашої дітвори українських підручників шкільних, ми не маємо конституційних прав на нашої мові, ми не маємо явних прав на нашої мові, коли се Німці і інші нації маюгь мимо того, що в меншім числі мешкають в Канаді. Хто з наших податків користає по часто українських дистриктах як не чужинці, коли для нас нема ані доріг, нема жезлізниць.

Однак сі вибори домініальні маюгь дати нам дальші права так в Манітобі як в Саскечевані та Альберті. Понеже тяжко є, щоби один комітет міг думати наразі о потребах всіх трех провінцій, рівнож тяжко є зробити віче в котрім, би взяли делегати всіх трех провінцій участь з причини спізеної пори та з причини великих коштів. Тож сям разом беру на увагу провінцію Манітобу, там більше, що в ній мешкаю, і знаю найліпше обставини та потреби сеї провінції.

Як відомо всім в Канаді борєсь о силу парламентарну дві партії, се консервативна та ліберальна; трета партія, робітнична, то є соціалістична, з причини еще слабого розвитку не стає до борби виборчої, бо колаб та ставала, то було є обовязком кожного Українця, так робітника як і фермера, дати голос на посла робітничого.

Дальше скажу з точки робітника, що одна як і друга партія воююча є так само добра як і зла, і річ певна, що о робітництві не буде хлопотати ся та для

полекші долі робітника нічо користного не зробить. Дивлячись з точки Українця знаємо, що одна і друга партія вічно силє громи на „галішенів“ і рада би сперти нашу еміграцію, мимо того, що нині Канада потребує еще много сил робітничих і то витреванн; а хто ту силу наступить, як не наш темний та пригноблений віка ми селянин.

Однак давлячись з иншої точки, так одна партія як і друга може дещо зробити для нас — за наші голоси — як для нації. Можливо, що і дивно або і огидно ме виглядати декому мій висказ, бо мже буде хто думає, що минув той час, коли ми мали входити в компроміс з капіталістичними та нам ворожими партіями.

Коли ми зважимо се, що без жадних компромісів — павки агітатори наповняють свої кишені долариками — та запродують в той спосіб народ — то чому ми самі, яко народ не маємо робити компромісів за цілу ріжних концесий для народа, і то народа робітничого.

Дальше і се змушує нас до компромісів, що ми нич не можемо осягнути від ряду, чи то від партії котрої не будь, без пертрактацій. Бо чейже годі жадати від ряду, щоби числив ся з сею або тою машинкою політичною. Противно, коли нарід навже пертрактації, то рад мусить з ним числитись і уступати єго жаданям — бо ми народ — а не машинки політичні. А нині перед виборами одна чи друга партія мусить згодитись на наші жаданя і з нами числитись. Впрочім, чи є на разі инше средство до борб? — Нема.

Після моєї гадки маюгь тоді з нами числети ся, коли побачать нашу силу, а силу нашу покажемо тоді, коли з кожного округа, де Україні мешкають, з'їде ся як найбільше делегатів, на котрім обговорено би всі найважнійші справи та найконеційші потреби. На таким вічу повинні бути представителі обох партій, то є міністри, чи посла, чи хто би там не був.

На вічу повинно ся предложити нашим „панам“ жаданя і котра би партія зобовязалась зробити для нас уступки, то ту партію ми би були обовязані підцрти — а другу противно всіма силами поборювати, бо хто нам відмавляє наших прав, того не сьміємо своїми голосами при виборах піддержувати.

Коли повинно ся відбути таке віче? В як найкоротшім часі. Такий час, після моєї гадки є найвідповіднійший підчас учительської конвенції, котра правдопідбно відбуде ся з початком липня.

Щоби таке віче відбулось і щоби прибуло як найбільше людей, то недоста того, що повинно ся заохотити

через часопись, але кожний учитель повинен в своїм дистрикті шкільнім зробити мітинг, на котрім би заохотив людей, щоби взяли участь в першім вічу.

Учителі повинні доложити як найбільше старань в сій справі, бо і їх доля від сего ме зависіти. Не менше всі читальні повинні розвинути сильну агітацію поміж товаришами фермерами.

З дальших околиць, як Ethelbert, Sifton, Dauphin, Rossburn і инших повинно прибути по кількох делегатів. Чим близша яка околиця до Вінніперу, тим більше повинно з'їхатись людей, і так: Gimli, Pleasant Home, Stuartburn, Gonor, West Selkirk, Selkirk, Sant-Norbert, Cooks-Creek, Brokenhead, Sarto, Winnipeg Beach, Saude Land, Laborkri, Komarno, Stonewal, Stonemountain, Arbakka і з инших повинно з'їхатись о скільки можність як найбільше людей.

На віче повинні з'їхатись як найсвідомійші одиниці, котрі опісля могли би розяснити фермерам, що на вічу було ухвалено, і як на дальше маємо добиватись своїх прав.

Жадна українська колонія в Манітобі хоть би найменша не сьміє полишитись позаду. Від такого з'їзду буде залежав наш дальший розвиток, на таким з'їзді з кожної колонії делегат може висказати ся про таможне положене і про хиби. Як відомо, наші переселенці замешкали в найгірших околицях, де нема ані на жезлях доріг, ані жезлізниць і се спричинило, що наші фермери не маюгь як слід розгосподаритись. Коли ряд нас загнав, де чорт би своїх костий не завіс, то тепер обовязком ряду старати ся о нас, бо се нам правно належить ся. Ми тоді зможем, зломити підлі заходи польських шовіністичних машинок політичних, ми тоді осягнемо дальші права на ріжних полях, бо рад побачить нашу силу, а се тоді станєсь, коли зїдєсь нас як найбільше. На перше українське віче в канадійській землі.

Щоби віче випало як найгарнійше і вічевики розіхалєсь з охотою до дальшої організації по фармах і щоби віче привнесло так користі моральній як і матеріальній, то позваляю собі вложити провізорично програму:

1. В вечер перед вічем концерт.
2. 1. день. Отворене віча.
2. Наше положене політичне і економічне в Канаді.
3. Яке становиско маємо заняти при виборах.
4. Положене української школи в Канаді.
5. Заложене просвітної інституції в Канаді.
6. Дискусія.

В вечер по вічу представлене театральне. Я припускаю, що віче повинно скінчатись в однім дні, а се з тої причини, щоби делегатів не наражати на великі кошти.

З пречияи, що нема жєго часу до череписки, а конче треба комітету, котрий би завяв ся найенергічнійше справою віча, тож з сеї причини пропоную саїдукоюх добр. докомітету:

- Добр.:
- О. Гикавий, учитель. Ethelbert, Man.
 - Я. Арсенич, учитель. Dauphin, Man.
 - М. Драбінастий, учитель Sifton, Man
 - М. Свобода, бизнесмен. Winnipeg.
 - А. Каракощек, бизнесмен. Winnipeg.
 - Т. Ферлей, учитель. Brandon, Man.
 - І. Кунь, фермер. Gonor, Man.
 - О. Яремій, фермер. Oleskiv, Man.
 - Дм. Яремій, фермер. Rossburn. Man.
 - Я. Якімішак, фермер. Pleasant Home, Man.
 - Романчич, фермер. Dauphin, Man.
 - Ів. Сеньків, фермер. Steinbach, Man.
 - Н. Лахманець, робітник. Stonewall, Man.
 - А. Сліпченко, робітник. Winnipeg, Man.

Щоби зискати на часі, і як найенергічнійше вести організацію, пропоную Т. Д. Ферлея на секретаря Box 1019 Brandon, Man. Тсму пропонований комітет зволить написати до Т. Д. Ферлея як найскорше чи годить ся прийняти уряд комітету. А пропоную Т. Д. Ферлея з сеї причини, що добр. Т. Д. Ферлей є знаний Україні канадійський, а друге, що отримує що дня листи одже в сей спосіб є можлива як найскорша акція. Що до програми віча, то подава лиш то, що уважаю за найконеційше в нинішній час. однак вірю, що всі свідомі одиниці заберуть як стій голос в сій справі, в „Свободі“ і докинуть свої уваги та проповіді.

(Увага)

Сю допись заслав я до Ред. Канадійського Фармера яко одинької укр. часописи в Канаді та найбільше інтересованої в сій справі. Однак Хв. Ред. у знала що вправді ідейно годить ся з всіма гадками однак зі взглядів політичних неможливо їй сего помістити. І не дивно, вибори зближають ся отже партія політична, котра дає підцрте К. Ф. готова на редакцію гніватись.

Всім відомо, що К. ф. до недавна був часописею нисше критики, однак попередній редактор, добр. О. Мегас зумів з'єднати собі найліпші сили, котрі перед тим стало дописували до „Свободи“, одже через се часопись дійшла до найвисшого степеня розвитку. Попередню не відбувалась цензура в Ред. К. Ф., тож кожний висказував отверто свою думку. Нині повіяло в Ред. иншим духом, — тим більше, що і вибори за плечима.

Се примусить знова впрошуватись до чужої хати, однак вірю, що нас світом гут забуть прийме „Свобода“ і знова забере голос в важнійших справах канадійських.

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли Папері листові
 окрашені гарними вінетами і портретами наших руских гейтій — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницький. Продає друкарня „Свобода“ по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адрес: „СВОБОДА“
 184 Hudson Str. New York, N. Y.

Українське Видавництво „Ранок“ в Нью-Йорку.

Вийшли з друку книжки:
 Драгоманов М.: „Старі хартії вільності“ 40 коп., „Рай і поступ“ 40 коп., „Заздрі боги“ 10 коп., „Швейцарська спілка“ 10 коп., „Про волю віри“ 10 коп., „Євангельська віра в старій Англії“ 5 коп., „Царство Боже внутрі вас“ Л. Толстого 10 коп. — Стеценко К.: „Ще не вмерла Україна!“ слова П. Чубинського, народне видання (ноти) 15 коп., „Прометей“ слова Ол. Коваленка (ноти) 45 коп. — Піменов: „Цілість держави і автономія“, перекл. Ол. Коваленка 3 коп. — Коваленко Олекса: „Горбокопик“ казка віршами 20 коп. — Лозинський М.: „Польський і руський революційний рух і Україна“, I. частина 35 коп. — „Розвага“ український декламатор Артистичний збірник поезій, оповдань, жаргів, сатир і гуморесок для читання і деклямування на сцені, везерниціях, літер. збірках, драмат. школ. і ин. Уложив Олекса Коваленко, том I, друге видання, до 600 стор. гарного друку з 62 портретами поетів письменників і артистів, з малюнками і вінетками. Ціна і карб. 25 коп., в артистичній оправі і карб. 75 коп. — Теж Том II, в якому надруковані твори, що не увійшли в перший том, з 50 портретами до 500 стр. Ціна і карб. в оправі і карб. 50 коп.
 Адреса: Українське видавництво „Ранок“. Київ, Іванівська 75. Олекси Коваленкові. — Росія. (19-22)

Одинокий руський адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав ЮЛІАН ЧУПНА
 Консулярний комісар. Полагає всі справи в Галіччій. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжиків. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всі інші документи. Перепроваджує інтабуляції і всі виписи гіпотечні. 2-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA. Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

Frank Posluszny, Готельник
 Найліпші тутешні і імпортовані напитки. Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.
 Телефони: Bell 39—J Hemlock P. & A. 41 South
 1109 Carnegie St. PITTSBURG PA.

Важна справа.
 Звертаюсь отсім не то байдух них а до вас охочих до праці, жє лодих Русинів і Русинок, котрі вже в Америці по скілька років і вміють англійську мову. Спийшіть, будьте добрі, всі т найважніші слова і вирази англійські, які кожлий грінор абє грінорка мусять навчитись, аби робити ту роботу яку Ви робите. Коже англійське слово треба пояснити на руське.
 Не трайте часу а списуйте ті слова і присилайте до мене сейчас.
 Хто се зробить дістане в своїм часі в дарунку гарну і пожиточну книжочку.
 З поважанєм
 Jno J. Ardau,
 c/o Mr. Bourret,
 339 Second Ave.,
 New York, N Y

БЕРИ І ЧИТАЙ!
 Отсім подасмо до відомости загалу, що вийшла з друку дуже цікава і обємиста брошура під заголовком „Бери і читай!“, написана одним найсвідомішим вердо-Русином. Коштує лише 30 цнт.
 Замовленя і гроші висилайте на адресу:
 Mr. A. Mгус,
 339 2nd Ave.,
 New York, N Y

— Подас ся до загальної відомости, що Стаявляське Еміґраційне Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стації елевайтру на Ганновер Сквер.

ПОЗІР! ПОЗІР!
 Звертаємо увагу усіх Ви. Родимців що одноким управлінням до пересилки грошей на стейт Колектівок е
ГАВРИІЛ ДЗЯДИН,
 130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кацію в стейті в сумі 10.000 доларів.
 У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повномочія, контракти купна і продажі і т. д. Полагає справи військові як увільненя від асентрунку, контролі, вправ і т. п. Продає шифкарти на всі лінії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всіх країв.
 Тому, Родимці, проч в чужині в удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADUK,
 130 Main Str., Derby, Conn

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
 Капітал і Надвишка \$700.000.00
 Депозити 4.700.000.00
 Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагає справи військові, а від вложєніх грошей платить 4 процент.
 Банк сей затверджений ґовернером стейту.
 Розмовитесь в нім по руски.
 Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Harry E. Paul.
 Робить камінні наґробники, хрєсти, памятники.
 Pfr Пайн і Марнет улиць,
ПОРТ НАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАЙН.
 Урадує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечєр.
 18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

Dr. E. J. LARKIN
 Дєнтист. 40-08
 Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополу. В неділі від 10-ої год. рано до 12 пополу.
 24 Elizabeth Street, Derby, Conn
 ВСІ РОБОТИ ГАРАНТУЮТЬ СЯ.
 Офіс коло Derby Gas Company.

HOWARD ALBERT,
 Аптінар.
 Продає всілякі ліки по найнижших цінах. Ліки Севери.
ЛАНСФОРД, ПА.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
 в Шенандорі, Па.
 Капітал \$100.000.00
 Надвишка 150.000.00
 Нєрозділені аєски 22.437.94
 Депозити около 1.000.000.00
 Банк сей має найбільше закладєнку і всі банкі в Шенандорі.
 Уряд Злучених Держав переказує в нім свої гроші.
 Банк отворений від 9 рано до 8-ої пополу.дєн.
 Приймає вклади від долара по-наверх.
 Хто хоче, аби єго гроші приносили процент, нехай їх вложитє до Першого Народного Банку в Шенандоа, Па.

At Every Meal

При кожнім їдєнєю потребуєте доброї нахучої кави. Можете заєсліди мати добру каву і бути певним доброго єї на-паху, если ужаетє

Правдів. франкової домішки
 Она робить каву добрим вторым напїтком і не лише уліпшає єї запах і смак, але також нищить всі єї влі наслідки.
 Повиж сотки лїт Франкової домішки уживали на-ліпші європейські кушарі, а тепєр можна єї набути також і в Америці, де питають за нею щораз більше.
 Если не уживались єї ще, то зашїтайте про нею свого ґросєрнїка. Млїнок від кави на кожній пачці єсть нашим аєнком охоронїям. Если дістанете таку, будьте певні, що маєте правдуву.

HEINRICH FRANCK SOEHNE & CO.
 Американська філія: FLUSHING, N. Y. 6

УЖИВАЮЧИ ТЮТЮН.
 Золота година і ланцуюш, ґварантований на 20 лїт. вартостє 23 доларів. Таку годїнку дамо кождому, хто поможе нам розповсюдити наш найліпшої якості тютюну. Ви можете легко розпродати тютюну за 6 доларів між ваших приятелів і за те дістанете даром єю гарну годїнку.
 Подайте нам свою виразну адресу.
EUROPEAN TOBACCO CO.
 33 Leonard Str., Dep. 51, New York, NY.

РУСИНИ! Ся хочете відстати до-бру і шану домовину і щоби похороу вивєсив вас як найшанєше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
 180 MAIN STREET,
 DERBY, CONN.
 Telephone Calls Office 52-2.
 „ „ House 18-2.
 А подямуєте і пізнаєте чесного чоловіна.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
 Капітал \$50.000.00. Надвишка нєрозділені зиски \$93.000.00
 Заснований 1864 року.
 Найстарший Народний Банк Скулґил Кавті.
 Провадить загальний банковий бізнес. Видає міжнародні мотї ордерї, драфти і пересилає гроші до всіх частей свїта Позичає гроші на реальности. Депозити єго банку подвоїлись протягом ослїдних 5 лїт і вносять тепєр около \$500.000.00.
 Гроші пересилає через фірму Kauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

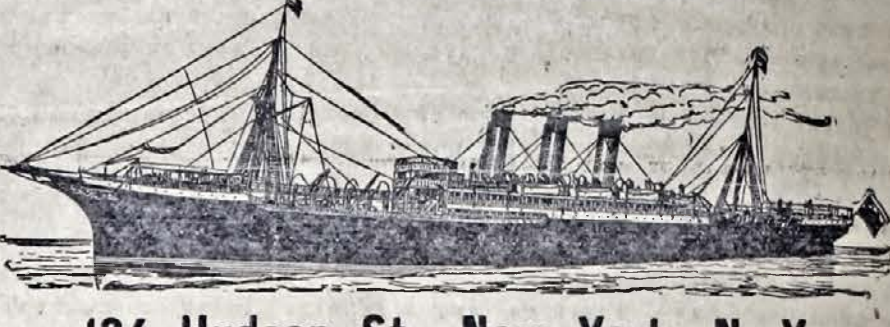
Стефан Рябець
 має у себе найліпші напїтти, цїгары і папіроси. Має також добре заряджену ґросєрню.
СПРОБУЙТЕ!
 Mahanoy Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,
 1419 N. Main Ave.,
 Scranton, Pa.
 Можна єго бачити в офісі: від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2 ої до 4-ої пополу., від 7-ої до 10-ої вечєр.
 Old Phone 1269—B

UNION Ticket Agency
ПРОДАЖКА ШИФКАРТ
 203. Lackawana Ave.
SCRANTON, PA.
 Найліпше місце, де можна купити шифкарту до старого краю, як також переслати гроші до Галіччини, Угорщини, Росії і других країв по такій ціні.
 Дасмо також позички на моргч.

Dr. Teofil A. Starzynski
 ЛІКАР.
 Лічить всілякі хороби, жінок, сужєскі і діточі — совїсно.
 Виліченє, если можливо, без-платує.
 Година урядовї:
 від 8 до 10 рано,
 від 12 до 3 пополу.дєн,
 від 7 до 9 вечєр.
 15th Str. S. S. PITTSBURG, PA

Агенція Корабельна і Пересилка Грошей
 Заїнкорпорована в Стейті Нью Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав свїта по цінах можливо найтанших і як найкорше.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повномочія, контракти купна і продажі заосмотрєні підписом конзуля; перепроваджує процєси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі інші справи вї судамї і старокраєвими властями при помочи звїсних старокраєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагає справи військові, як: увільненє від асентрунку, військової контролі, увільненє від вправ і т. п.
- 5) Вирабляє папїроти для сїтїзєнів виїзджаючих до краю.
- 6) Дає поради в процєсах протїв компанї в разї калїцтва, смертї, невплатченї пендї і в других правних американських справах.
- 7) Міняє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві пієла біжучого курсу.

Крім сєго Дирекція готова служити порадам і інформаціям також в других справах, особливо тих, котрі приїзджают до Нью Йорку а не суть ознакомленї з мієтом. Вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.

З поважанєм
 Дирекція:
 Г. Дзядїк прєдс., А. Садка мїєто-прєдс., К. Курчїв кас., С. Ядловскї секрет.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ,
 Констрактор і будівничий.
 Всї роботи полагаємо сей час і точно, як також подає ціни на всілякого рода роботи. 36
 АДРЕС:
 Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ
 машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформа.

Цїнєвї і проєки висїлає даром.
 Можете писати до нас по руски, словєнськи або польськи.
R. H. MORGAN
 13 N. MAIN ST.
 SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
 Шенандоа, Па.
 Капітал 100.000.00 дол.
 Надвишка 120.000.00 дол.
 Депозити вїнаєє пів мїліона доларів.
 Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередню контролю тогож уряду.
 Се є одїнокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яєім мїєстїть ся почта.
 Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей втїплачує щє року тисячі доларів проценту своїм коєтуєрам, котрі мають в нім свої гроші.
 Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
 на рої улиць Мейн і Лойд, Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-голова від него коштує сєго пива, ніколи не болить, то иншого вже не бо єсть здоровє і буде пивн. поживнє.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕПТОЮ ХВАЛІТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
 LAGER BEER BREWERY,
 435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333
 NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСЬКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.